**1. Bu testte 40 soru vardır.**

**2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Türkçe Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.**

**1.** Bu roman, okuruna ilk bakışta çok keyfî, çok dağınık görünebilir. Yazar ---- yazmış gibi. Oysa bu dağınık görünüşlü malzeme ---- bir şekilde toplanmış ve yapısal bir bütün meydana getirecek şekilde örülmüş.

**Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?**

A) talep edileni - bilinçli

B) aklına geleni - titiz

C) akışın getirdiğini - ahenkli

D) kendinden bekleneni - tutarlı

E) uygun düşeni - aleni

**2.** Benim bu konudaki bilgilerim oldukça yalın kat; bir uzmanın sahip olduğu bilgi ve görgü derinliğinden gayet uzak.

**Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?**

A) Kendine yapılan bu haksızlığa oldukça ölçülü bir tavır ve olgunlukla karşılık verdi.

B) Bu şaşaalı davete, gösterişsiz bir kıyafetle katılarak herkese üstü kapalı bir mesaj vermişti.

C) Onun edebî yazıları, sığ konularda üstünkörü yazılmış karalamalar olarak eleştiriliyordu.

D) Evin dekorundaki ayrıntılar, dikkatini toplamasına engel olacak kadar abartılıydı.

E) Eserlerindeki sanatsal derinlik, sergiye gelen herkesi kendine hayran bırakıyordu.

**3.** Yorgunluk ve uykusuzluktan bitap hâlde göz kapaklarını kısarak saate baktı. Gün ağarmak üzereydi. Aklındakiler dağılır diye korktuğundan olsa gerek radyonun sesini kıstı. Başka şeyler düşünmeli dedi, kendi kendine. Mesela bu ay; lambayı idareli kullanmalı, yakacaktan da biraz kısmalıydı. Ne yapsa olmuyordu, en sonunda bıraktı kendini. Dünyanın yükünü sırtlanmış omuzlarını biraz kısarak eğreti oturduğu sandalyeden kalkıp pencereye doğru yöneldi.

**Bu parçada “**kısmak**” sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?**

A) Biraz kapamak

B) Azaltmak, alçaltmak

C) Büzmek, daraltmak

D) Yatıştırmak

E) Eksiltmek, sınırlandırmak

**4.**
- **arka**: Zaman veya düşünce bakımından geçmiş.
- **başlamak**: Oluşmak, ortaya çıkmak, doğmak.
- **dert**: Kaygı.

**Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “**arka, başlamak, dert**” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?**

A) Uyandığımız an, üçte birini arkada bırakmışızdır başlayan günün ve bundan sonraki derdimiz, önümüzdeki zaman dilimini nasıl geçireceğimizdir.

B) Güne mutlu başlamak ve yeni anılar biriktirmek gibi büyük bir derdi vardı, bu nedenle iyi hissedeceğini düşündüğü anların arkasına düşerdi.

C) Türlü dertlerle uğraştığı hastane günlerinde arkasında desteğini hissettiği ailesini yanına alıp yeni bir hayata başlamak için çabalıyordu.

D) Arkası bir türlü gelmeyen çelişkilerle yaşamak istemiyordu, yaz başlarken balkonda misafir ağırlayıp kâh gülmek kâh dertlerini paylaşmak istiyordu.

E) Evin arkasındaki bahçede kurulan sofrada dertlerden uzak, herkesin mutlu olduğu bir yaşama dair kurulan hayaller konuşulmaya başlandı.

**5.** (I) Avustralya'da yaşayan *Tetragonula carbonaria* türü arılar, balı üzüm tanesine benzeyen çanaklarda depoluyor; yavrularını ise sarmal şekilli kuluçka peteklerinde yetiştiriyor. (II) Bir mühendislik harikası olan bu kuluçka petekleri, birbirine bağlı yüzlerce gözden oluşan bir merdiveni andırıyor. (III) Zaman içinde gözlere, dışa ve yukarıya doğru sarmal yapı oluşturacak şekilde yenileri ekleniyor. (IV) Arıların petekleri oluştururken kullandıkları ana malzeme, bitki reçineleri ve bal mumu karışımından oluşuyor. (V) Kraliçe arı gözlere birer yumurta bırakıyor, işçi arılar da hemen gelip bu gözlerin üzerini kapatıyor.

**Bu parçada yer alan numaralanmış cümlelerde *Tetragonula carbonaria*lar hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) I. cümlede, yaşadıkları yer ve üretim biçimlerinden söz edilmiştir.

B) II. cümlede, ürettikleri kuluçka peteklerine ilişkin öznel yargı kullanılmıştır.

C) III. cümlede, kuluçka peteklerine nasıl şekil verdiklerinden bahsedilmiştir.

D) IV. cümlede, kuluçka peteklerini hangi maddeden ürettiklerine işaret edilmiştir.

E) V. cümlede, aralarındaki iş bölümünün bal üretimi üzerindeki olumlu etkisine değinilmiştir.

**6.** I. Türkiye'de Türkçe müzik daha fazla dinleniyor ve reklam verenler daha çok Türkçe müzik yayını yapan radyoları tercih ediyor.

II. Türkiye'de yayın yapan radyo kanallarının çoğu yerli müzik yayını yaparken yabancı müzik yayını yapan kanal sayısı iki elin parmaklarını geçmiyor.

**Numaralanmış I. cümle ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) II. cümlede belirtilen durumun gerekçesini açıklamaktadır.

B) II. cümlede ortaya konulan durumun koşulunu belirtmektedir.

C) II. cümledeki bilgileri farklı örnekler üzerinden değerlendirmektedir.

D) II. cümledeki açıklamayı çürütmek için yeni bir bilgi sunmaktadır.

E) II. cümlede yer alan açıklamayı karşılaştırmalı ele almaktadır.

**7.** Başarılı olmak için çıktığın yolda bir gözün başkalarının ne yaptığıyla ilgilenirse hedefine ulaşmak için kullanabileceğin tek gözün kalır.

**Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kişilerin kendilerini başkalarıyla kıyaslamaları, kendilerini tanımalarını engeller.

B) Kendi çaba ve çalışmalarına odaklanan kişiler, başarıya daha kolay ulaşır.

C) İnsanlar kendi yeteneklerini keşfettikleri ve geliştirdikleri ölçüde başarılı olur.

D) Başarılı olmak isteyen kişiler başkalarının ne düşündüğünü ön plana koymalıdır.

E) Başkalarından takdir görmek için sergilenen gayretler, gelecek başarıyı geciktirir.

**8.** İşte ben hep böyle garip mahzun,
Bir şey beklermişçesine yaşıyorum.
Bazen öyle günlerim oluyor ki Elâgözlüm,
Ne oldu, nasıl bitti şaşıyorum.
Bazı bilmem, gün nasıl başladığında,
Kayıp kayıp gidiyor dünya bıkkın bakışlarımdan.
Yaşıyorum, yaşıyorum da bitmiyor,
Bir tutam sakız oluyor ağzımda zaman.

**Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?**

A) Ünsüz yumuşaması
B) Ünlü düşmesi
C) Ünsüz düşmesi
D) Ünsüz benzeşmesi
E) Ünlü daralması

**9.** İnsan; daha güçlü canlılara karşı tek başına kendini koruyamaz, tek başına ihtiyaçlarını karşılayamaz dolayısıyla bir arada yaşamak tabii ve zaruridir.

**Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

A) Niteleme sıfatını niteleyen zarf
B) Yönelme durumuyla kullanılan edat
C) Yeterlilik bildiren olumsuz fiil
D) Üçüncü çoğul iyelik eki almış isim
E) Belirtme durumu eki almış zamir

**10.** (I) Süper kahramanların çizgi romanlarda güçlerine kavuşmaları, genellikle belli başlı şekillerde olmaktadır. (II) Bilinmeyen bir dünyadan ya da doğrudan uzaydan gelen insanüstü güçlere sahip süper kahramanlar, en yaygın bilinen örneklerdendir. (III) İkinci sıradakiler radyoaktif etki sonucu güçlerine kavuşan süper kahramanlardır. (IV) Radyoaktif bir hayvan tarafından ısırılan karakter, bir süper kahramana dönüşüp onu ısıran hayvanın özelliklerine sahip olur. (V) Başvurulan yöntemlerden bir diğeri de deney kazaları sonucu ortaya çıkan kahramanlardır.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) I. cümlenin öznesi, belirtili isim tamlamasıdır.
B) II. cümlenin öznesi, sıfat tamlamasıdır.
C) III. cümlenin yüklemi, sıfat tamlamasıdır.
D) IV. cümlenin öznesi, belirtisiz isim tamlamasıdır.
E) V. cümlenin yüklemi, sıfat tamlamasıdır.

**11.** (I) Halil İnalcık'ı diğer tarihçilerden ayıran önemli hususlardan biri, araştırmalarında tarih dışındaki beşerî bilimlerden de yararlanmasıydı. (II) Edebiyat, hukuk, sosyoloji, sosyal antropoloji, iktisat, İslamiyet ve siyaset bilimi; onun araştırmalarındaki temel alanlardandı. (III) İnalcık, hukuk ve sosyolojiyle çok genç yaşlarda tanıştı. (IV) Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi bünyesinde yapılan sınavı kazanarak bu kurumun öğrencisi oldu. (V) Daha sonra Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne de kayıt yaptırarak eğitim hayatı yoğun bir tempoda devam etti.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir noktalama yanlışı yapılmıştır?**

A) I  B) II  C) III  D) IV  E) V

**12.** Dünya'nın merkezine ulaşmak için binlerce kilometre içeri doğru yol almak gerekir. Merkeze doğru ilerlerken sıcaklık dayanamayacağımız kadar, yaklaşık altı bin derece, yükselir. Bu sebeple Dünya'nın merkezine gidip, orada araştırmalar yapıp dönmemiz kesinlikle mümkün değildir. Hatta bir makine, bir robot göndermemiz bile imkânsızdır. Çünkü göndereceğimiz robot basınç sebebiyle parçalanır, sıcaklıktan dolayı yanar.

**Bu parçada virgülün aşağıdaki işlevlerinden hangisinin kullanımı <u>yoktur</u>?**

A) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime gruplarının arasına konur.

B) Cümle içindeki ara sözleri ayırmak için ara sözlerin başına ve sonuna konur.

C) Metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra konur.

D) Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur.

E) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.

**13.** Tramvay, <u>Galata Köprüsü</u> (I) üzerinden tarihî yarımadaya geçerek Sultanahmet'e vardığında sırasıyla iki farklı şehrin çehresine şahit olan yolcu, burada bir müddet beklemek zorunda kalacak. <u>Roma hipodromu</u> (II) olan <u>At Meydanı</u> (III) çevresindeki yapıların ışıltısı karşısında büyülenecek; üç devrin mabedi bin beş yüz yıllık <u>Ayasofya Camisi</u> (IV), etrafı süsleyen <u>Alman çeşmesi</u> (V) gibi anıtlar geçidinin ortasında başı dönecektir.

**Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımı <u>yanlıştır</u>?**

A) I  B) II  C) III  D) IV  E) V

**14. Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik sözcüklerden hangisinin yazımı <u>yanlıştır</u>?**

A) Gezdiğimiz yerlerdeki nesnelerin üzerine, onların hakettiği heyecanı duymamızı sağlayacak sorular iliştirilmemişti.

B) Bütün bu güzellikler, onları göreceğim için kendimi ayrıcalıklı addetmeme rağmen bende kayıtsızlık uyandırıyordu.

C) Nehri ve vadiyi seyreden iki kişi o anda yalnızca doğayla değil, birbirleriyle kurdukları dostluğu da dönüştürmekteydi.

D) Bize hükmeden mutluluk arayışı ise bu arayışın dinamiklerini açığa çıkaran etkinliklerden biri seyahatlerimizdir.

E) Merak bazen uzun mesafeleri birleştiren küçük halkaların oluşturduğu, insanı cezbeden bir zincir gibidir.

**15.** (I) Uygar kayıtsızlık, kişinin diğeriyle göz göze gelmekten kaçınması veya onu hiç fark etmemiş gibi davranmasıdır. (II) Kişi; bakmadığı, işitmediği ve hepsinden önce çevredekilerin yaptıklarıyla ilgilenmediği havasını verecek bir tavır takınır. (III) Gözlemlemekten kendini alıkoyamayan bakışların karşılaşması ise iletişim kurmaya davettir, insanların gözünde görünmez kalma kararlılığından feragat etmeyi gerektirir. (IV) Çoğu zaman kalabalık olan sokaklarda sırf bir yerden başka bir yere gitmek bile her şeye dikkatle bakmayı, gözlemlemeyi gerektirir. (V) Bu nedenle göz teması kurulan insanları rahatsız ve tedirgin etmeden gözlemlemek gerekir, uygar kayıtsızlığın özü de budur.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

A) I  B) II  C) III  D) IV  E) V

**16.** (I) Fotoğraf makinesi 1839'da Fox Talbot tarafından icat edildi. (II) Başlangıçta seçkinlerin kullanımına açık olan cihaz; 30 yıl gibi kısa bir süre sonra polis dosya kayıtları, savaş muhabirliği, aile albümleri ve kartpostallar için kullanılmaya başlandı. (III) Kullanım alanı hızla artan fotoğraf makinesinin halk için ucuz maliyetli üretilen ilk örneği, pazara 1888'de sürüldü. (IV) Kullanım olanaklarının böylesine artması, fotoğraf makinesinin toplumu çok derinden ve can alıcı bir biçimde etkileyeceğinin göstergesiydi. (V) Fotoğrafın, görünümlere gönderme yapmada en baskın ve en doğal yol olması, sanayileşmenin sonuçlarının alınmaya başlandığı dönemde gerçekleşti. (VI) Fotoğraf, her şeyi yakından gören tanık olarak dünyanın yerine o zaman geçti.

**Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?**

A) II B) III C) IV D) V E) VI

**17.** Richard Strauss, bugünün orkestra repertuvarının demirbaşları arasında sayılan bir dizi senfonik şiirle ve opera alanındaki kalıcı eserle tanınan en önemli bestecilerdendir. Özellikle *Salome* adlı operası sansasyon yaratmış, sayısı yüz elliyi aşan *liet*leri ile bir şarkı ustası olarak müzik tarihindeki özgün yerini almıştır. Günümüz operaları hâlen onun zengin sahne çalışmalarından yararlanır. Gerek *liet*lerinde gerek görkemli orkestral eserlerinde lirik gücünü kuvvetle hissettiren Strauss, bugün de dünyanın önde gelen solistlerini mıknatıs gibi kendine çekmektedir.

**Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

A) Benzetme
B) Öznellik
C) Tartışma
D) Örnekleme
E) Karşılaştırma

**18.** İlk Çağ'dan beri bilimi, bilimsel bilgiyi tek ve hakiki bilgi kaynağı olarak görenlerin yanı sıra bilimden kuşku duyma, onu özellikle yaşam pratiği açısından değersiz hatta zararlı sayma eğilimi de var olmuştur. ----. Yakın zamanlar göz önüne alındığında bunların genelde modern bilim ve teknolojinin neden olduğu çevre kirliliği, işsizlik gibi etkenlerle ortaya çıkan hoşnutsuzluklardan, kimi kültür ve uygarlıkların alternatif bilim anlayışından ve nihayet eleştirel teoriden kaynaklandığı söylenebilir.

**Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

A) Her ne kadar bilimsel bilgiyi üreten, insanın kendisi de olsa o, üreticisinden bağımsız bir niteliğe sahiptir

B) Bilime karşı takınılan bu tavır boşuna değildir, arkasında toplum ve şartlara göre farklılaşan nedenler bulunmaktadır

C) Dikkatli bakıldığında burada birbirinden ayrı iki düşünce tarzının birleştiği ortak bir nokta görülebilmektedir

D) Bunun için gerçek bilimle sözde bilimi birbirinden ayırabilme; bilimsel yöntem ve bilginin kullanımına bağlıdır

E) Bilim felsefecileri bu noktada, bilimin yerini ve bilim ile insan ilişkisi içindeki işlevini doğru belirlemek zorundadır

**19.** Tiyatro ve sinemada, izleyicinin bütün dikkatinin sahneye ve perdeye yönelmesini sağlayacak bir yerleşim ve ışık düzeni vardır. Dikkatin dağılmaması için, geç gelenler salona alınmaz. Buna rağmen, en iyi koşullarda bile, bir filmin ancak %60'ının görülebildiği, %40 ayrıntının dikkatten kaçtığı saptanmıştır. Bu oranın, radyo ve televizyon yayınlarında daha da düştüğü kabul edilebilir. Çünkü radyo ve televizyon, genel olarak, günlük hayatın akışı içinde takip edildiği için kişi yayından zaman zaman kopar. ---- .

**Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

A) Yetişkinlerin düz bir konuşmayı dikkatle dinleme süresinin, genel olarak radyoda beş dakika, televizyonda on dakika olduğu saptanmıştır

B) Ancak bunda senaryonun özgün veya çeviri olmasının yanında ses ve görüntü efektlerinin de etkisi vardır

C) Radyo ve televizyon dizilerinde bir sinema tekniği olan geriye dönüşlerle ayrıntıların pekiştirilmesindeki ana neden budur

D) Uzun süreli bir programı, oyunu veya filmi dikkatle izleme süresi yaş ve ilgiyle ilişkilendirilebilir

E) Kimi zaman çizgi filmler ve radyo oyunları gibi çocuklar için hazırlanmış programları yetişkinler de aynı ilgi ve dikkatle izleyebilir

**20.** Eleştirel düşüncenin bireyde oluşma ve gelişme aşamaları vardır. Sanatçının doğayı yansıtması, ideal güzellik anlayışını benimsemesi gibi sanat hakkındaki genel kabuller, eleştirel bakış için olgunluğa ulaşmada önemli bir basamaktır. Eleştirel düşüncenin ilk aşamalarını oluşturan bu yargıların ötesine geçemeyenler, çoğu zaman büyük sanatçıları ne beğenir ne de onların derinliklerine nüfuz edebilir.

**Bu sözler aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?**

A) Sanata yönelik farklı bakış açıları, eleştirel düşünmenin gelişmesine nasıl bir katkı sağlıyor?

B) Eleştirel bakışın oluşması için hangi yeterliklere sahip olunması gerekiyor?

C) Eleştirel düşüncenin oluşmasında ilk aşamadan sonra kişi hangi değerleri benimsiyor?

D) Bazı eleştirmenler önemli sanatçıların eserlerini anlamakta neden zorlanıyor?

E) Sanat eserlerinin kalıcı hâle gelmesinde eleştirmenler nasıl bir rol oynuyor?

**21.** Besin neofobisi -yeni besinleri denemeye karşı duyulan isteksizlik ve korku- hakkında yapılan bir araştırmada yaşları 4 ila 7 arasında değişen ikizlerin %72'sinin yeni besinleri denemekle ilgili isteksizliğinin genlerinden kaynaklandığı tespit edildi. Bu konuda yapılan önceki çalışmalarda da çocukların %78'inin, yetişkinlerin ise %69'unun genlerinin etkisiyle yeni besin denemekten kaçındığı görüldü. Araştırmaya katılan çocukların çevresel etkenler bağlamında yeni besinlere duydukları korkuyu azaltabilecekleri belirlendi. Bu konuda yetişkinlerin çocuklara örnek olması gerektiğini belirten uzmanlar; ebeveynlere evde yeni besinler denemeyi ve çocuklara farklı besin seçenekleri sunmayı öneriyor.

**Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?**

A) Ebeveynlerinin yeterli besin çeşitliliği sağladığı ve örnek olduğu çocuklar, yeni besinleri deneme eğilimindedir.

B) Yeni besinleri denemeyi reddeden çocukların tutumunu uygun çevresel koşulları sağlayarak değiştirmek mümkündür.

C) Çocukluk çağında başlayan yeni besinleri denemeyi reddetme, hayat kalitesini düşüren bir davranış bozukluğudur.

D) Yeni besinleri denemeyi reddetmeye yönelik çalışmalar, genetiğin etkisinin yaş ilerledikçe azaldığını göstermektedir.

E) Yeni besin denemeye yönelik ilgiyi artırmak isteyen ebeveynin, çocuğun kişilik özelliklerini dikkate alması gerekir.

**22.** Bir yayınevi tarafından yayımlanan kitap dizisinde, metinlerin kitap hâline dönüştürülmesine okurların da katılması istenir. Bu dizideki kitapların ön kapakları, okurlar tarafından tasarlanması için boş bırakılarak satışa sunulur. Kitap ile okur arasında kurulan bu yeni etkileşim alanı hızla kabul görmüş olacak ki okurlar tarafından yayınevine yüzlerce kapak tasarımı iletilir. Gönderilen kapak tasarımlarının seçilmiş örnekleri, yayınevinin *İnternet* sitesinde sergilenir. Böylece okurlar, eserlere kattıkları yorumu diğer okurlarla paylaşma fırsatı yakalar.

**Bu parçada söz edilen yayınevi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Okurların kendi arasında etkileşimde bulunmalarına ortam sağladığına

B) Kitap üretim sürecine okuru dâhil eden bir uygulama gerçekleştirdiğine

C) Başlatmış olduğu uygulamanın okurlar tarafından ilgiyle karşılandığına

D) Okurların ortaya koyduğu fikirleri dikkate alıp değerlendirdiğine

E) Kullandığı yöntemin okur sayısını artırmada etkili sonuçlar verdiğine

**23.** Çoğu zaman, edebiyat yapıtlarındaki bireyselliğin yazardan kaynaklanan, yazarın bireyselliğinden yansıyan bir nitelik olduğunu öne sürenlere rastlarız. Öylesine köklü bir inanıştır ki bu, kesin doğruymuş gibi benimsenir. Derler ki edebiyat yapıtı, bir birey olan yazarın damgasını taşıdığı için bireyseldir; yazar biricik olduğu için yapıtı da biriciktir. İlk anda doğruymuş gibi görünen bu yargının, kesin olmak şöyle dursun, birçok edebiyat yapıtı için düpedüz yanlış olduğunu söyleyeceğim. Edebiyatta yapıtın bireyselliği ve biricikliği, yazarın bireyselliğine geri götürülebilen bir özellik değildir. Tersini savunmak, anonim halk edebiyatı ürünlerinin, ortaklaşa hazırlanmış yapıtların biricik olmadığı gülünçlüğüne düşmektir.

**Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?**

A) Unutulmaması gereken bir şey var ki bireysellik, özerklikle bağlantılı olmasının yanında göreli bir kavramdır.

B) Sanatçının kendi yaratıcılığıyla şekillendirdiği sözcüklerden oluşmuş bir yapıt, topluma mal edilemez.

C) Tarihsel, toplumsal ve dilsel açıklamalar edebî bir yapıt ortaya koyan kişinin biricikliğini zedelemez.

D) İster kimliği belli bir kişi isterse pek çok kişi tarafından üretilmiş olsun, biriciklik ancak yapıtın kendisindedir.

E) Biricikliğin ne anlama geldiğini öğrenmek için bireysel yapıtlarla anonim yapıtları karşılaştırmak gerekir.

**24.** Tüm zamanların en iyi bilim kurgu kitaplarından biri olarak kabul edilen ve başka dillerin yanı sıra Türkçeye de aktarılan *Zaman Yolculuğu* adlı roman, geçmişe yolculuk yapan bir zaman makinesine odaklanıyor. Eser; bir hayalin edebiyattan fiziğe, sinemadan gündelik hayatımıza uzanan olgunlaşma yolculuğunun öyküsünü anlatıyor. Ayrıca zamanın anlamına, bilince, belleğe, yaşama ve ölüme dair yepyeni bir dil yaratıyor.

**Bu parçadan hareketle *Zaman Yolculuğu* romanı ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?**

A) Konusunu yansıtan bir isim taşıdığına

B) Farklı dillerde çevirisinin bulunduğuna

C) Kapsamlı bir içeriğe sahip olduğuna

D) Kendi türü içinde önemli bir yer edindiğine

E) Anlatımında nesnelliği ön planda tuttuğuna

**25.** "Mini beyin" olarak adlandırılan bir proje kapsamında pek çok ülkede farklı laboratuvarlarda tasarlanan insan beyinleri inceleniyor. Beyin organoidleri olarak adlandırılan bu yapılar, insan beyninin boyutlarından oldukça farklı. Kalem ucundaki silgi büyüklüğünde olan mini beyinler, kan damarları gibi kilit yapılar içermediği için büyüyemiyor. Araştırmacılar bu organoidlerin beyin gelişimi ve kusurlarıyla ilgili en karanlık sırları bile su yüzüne çıkarabileceğine inanıyor. Bu mini beyinler, sebebi bulunamayan çeşitli hastalıklara tedavi yöntemleri geliştirmek adına umut vadediyor.

**Bu parçada "**mini beyin**" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Hakkındaki çalışmaların nerelerde sürdürüldüğüne

B) İnsan beyninden hangi özellikleriyle ayrıldığına

C) Boyutunun aynı kalma gerekçesinin ne olduğuna

D) Araştırma sonuçlarının nasıl fayda sağlayabileceğine

E) Yapılan araştırmanın ne kadar süredir devam ettiğine

**26.** "İnsan kalbi, başkalarının duygularına ancak kendi tecrübeleri nispetinde açıktır." der yazar. Peki, insan kendi tecrübelerine yani onlardan bir şeyler öğrenmeye ne kadar açıktır? Kendinin farkında olduğu, kendisi üzerine düşünmeye katlandığı kadar...

**Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?**

A) İnsanı anlamak; kendini tanımak, duyumsamak ve yorumlamaktan geçer.

B) İnsan toplumla etkileşim kurduğu ölçüde kendine yönelik farkındalık geliştirir.

C) Tecrübeleriyle arasına mesafe koyan insan, yeni deneyimlere açık olur.

D) İnsanın başkalarıyla özdeşim kurması, aynı deneyime ortak olmasına bağlıdır.

E) Topluma duyarlı insan, başkalarının düşüncelerine göre davranmaya meyillidir.

**27.** Orhan Veli'nin "Kitabe-i Seng-i Mezar"ını sevmemiz, onun, Süleyman Efendi'de, gelmiş geçmiş sayısız silik insanı, basit fakat ezelî dertleri içinde duymuş olmasındandır. Şiir, ister Sultan Süleyman'a ister Süleyman Efendi'ye yazılmış olsun sanat bakımından birdir. Şiirde asıl olan, şairin duyuşunun başka türlü söylenmesine imkân olmayacak tarzda kelimelerle kurulması ve benzersiz bir şiir iklimi yaratmasıdır.

**Bu parçada şiirle ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?**

A) Kendinden önceki fikirlerin üzerine inşa edilebildiği ölçüde beğeni kazanır.

B) İnsanların paylaşmış olduğu duygu ve düşünceleri evrensel bir dille yansıtır.

C) Toplumun farklı kesimlerinin hislerini duyurabildiği takdirde geleceğe seslenir.

D) Konu ve üslup açısından yakaladığı başarı ölçüsünde şairini ölümsüz kılar.

E) İçerikten ziyade barındırdığı yeni ifade biçimleriyle bir özgünlük kazanır.

**28.** Ahmet Hamdi Tanpınar, *Beş Şehir* adlı eserine yeni bir şehir eklese bu kuşkusuz Paris olurdu. Tanpınar; Yahya Kemal'den, Proust'tan okuduğu bu şehre ancak İkinci Dünya Savaşı sonrasında gidebildi. Yazar için gecikmiş bu ziyaret, hayalindeki Paris ile karşılaştığı şehir arasında çatışmalara neden oldu. Tanpınar için düş kırıklıklarıyla dolu bu seyahatin izlerine, bazı deneme ve mektuplarında rastlanır. Yazarın İstanbul'u, kişisel tarihine dönerek arşınlamasına benzer biçimde Paris'i de kendi soyut tasarımlarındaki hâliyle görmeye çalıştığı ama gerçekte gördükleri karşısında şehre dair bu zihinsel kabulleri terk ederek yepyeni bir çatı, daha derin bir temel arayışına girdiği anlaşılıyor.

**Bu parçadan hareketle Ahmet Hamdi Tanpınar ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?**

A) Hayalindeki Paris'i, başkalarının anıları ile edebî eserlerinden hareketle biçimlendirdiği

B) İstanbul'u, edebiyatla iç içe oluşan hayallerden çok somut deneyimleriyle yorumladığı

C) Paris'e dair izlenimlerinin zaman zaman çeşitli türlerdeki eserlerinde yer aldığı

D) İstanbul ve Paris'in, edebî yaşamında belirli bir yer edinen şehirler arasında olduğu

E) Paris değerlendirmelerinde başlangıçtaki beklentilerin zamanla değişim gösterdiği

**29.** Neil Postman, *Televizyon: Öldüren Eğlence* adlı kitabında televizyonun eğlenceyi amaç edinmesini eleştirir ve bu eleştirisini temellendirmek adına o ünlü “Biçim, içeriği dışlar.” ifadesini kullanır. Postman’a göre televizyon, sürekli eğlenen bir toplum inşa eder ve toplum içerisinde sorun olabilecek her şeyi eğlenceye indirger. Böylelikle televizyon, karşısında kendimizi ölesiye eğlendirmek dışında bir şey yapmadığımız bir kutuya dönüşür.

**Bu parçaya göre Neil Postman’ın televizyona yönelik eleştirisi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Toplumsal değerlerin reddedilmesine yönelik içerikler üretmesi

B) Bireylerin kendisi ve dış dünya arasında ayrım yapmasını engellemesi

C) İçerikte ele alınan konuları, bireyleri eğlendirme amacı güderek sunması

D) Toplumda huzuru sağlamak için bireyleri eğlendirmeyi amaç edinmesi

E) Toplumu yansıtmayan içeriklerinin bireyi kendine yabancılaştırması

**30.** **Aşağıdaki parçalardan hangisi “**İyi bir yazar şüphesiz, insan psikolojisini çok iyi bilmeli, karakterlerini önce kendisi anlamalıdır.**” düşüncesine uzak düşmektedir?**

A) Ed Catmull’un *Yaratıcılık*’ına biyografimsi denmesinin sebebi, kendi çocukluğunu anlatıyor gibi görünse de aslında herkesin çocukluğundan bahsetmesidir. Karakterlerini o kadar içten tanıtıyor ki onlarla bir arada yaşıyor gibi hissediyoruz.

B) *Şanzelize Düğün Salonu* adlı eserinde Tarık Tufan, bir karakterine isim vermeyerek onun hayatındaki bocalamalara dikkat çekmek istiyor. Okurlardan kendi içsel dünyalarına göre karaktere isim koymalarını bekliyor.

C) *Olasılıksız* ve *Empati*’nin yazarı Fawer, son kitabıyla da başarıyı yakalamış görünüyor. Kahramanının zihnini ve duygularını ters yüz ederek çıktığı maceranın masalsı bir zeminden yükselmesi ağızda güzel bir tat bırakıyor.

D) Nobel ödüllü yazar Saramago’nun eseri *Körlük*, umutsuz ama insana cesaret aşılayan romanlardan biri. Kitabın başarısı, bir döneme bağlı kalmadan insanı hem tarihsel derinlikte hem de kendi psikolojisinin diplerine inerek analiz etmesinde yatıyor.

E) Nahid Sıtkı Örik’in *Kıskanmak*’la yakaladığı başarı, insan ruhunun derinliklerinde gördüklerini gün yüzüne çıkarabilmesinde yatar. Çünkü yazar, kahramanını önce bağrına basmış, ondan sonra okurun karşısına çıkarmıştır.

**31.** Çocuk genellikle yaptığı işin engellenmesi veya sevdiği oyuncağın elinden alınması gibi somut, yetişkin ise daha çok toplumsal veya mesleki haksızlıklar gibi soyut nedenlerle öfkelenir. Çocukla yetişkin arasında bulunan ergen için hem somut hem soyut her türlü kışkırtma öfkeye yol açabilir. Öfkenin dış görünümü çocuksu (bağırma, ayaklarını yere vurma, şiddetli ağlama) ve yetişkince (kaba sözler, ince alaylar) olabilir. Ergenlerin zekâ düzeyi ile heyecanı ifade biçimleri üzerine yapılan bir araştırmada doğrudan doğruya öfkeye yol açan nedene karşı tepki göstermenin zekâ göstergesi olduğu bulunmuştur. Görece düşük zekâya sahip olanlar, öfkeyi sorumlu olmayan dış etkenlere aktarma eğilimindedir. Öfkeden doğan engellenme tepkisinin konuyla ilgisiz kişilere yansıtılması ergenlikte sürüyorsa belirli bir zihinsel olgunlaşma gecikmesi akla gelir.

**Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine <u>ulaşılamaz</u>?**

A) Ergenin zekâ seviyesi arttıkça öfke duygusunun dışa vurumunda azalma gözlemlenir.

B) Ergenlikte öfke duygusunun ifadesi, konuşma veya beden aracılığıyla gerçekleşebilir.

C) Engellenme tepkisini sorumlu olmayan kişilere yöneltme, çocuklardan beklenen bir harekettir.

D) Ergenler çocukluk ruh hâlini tamamen bırakmamış olsa da belirli bir olgunluğa sahiptir.

E) Ergenlik, çocukluğun ve yetişkinliğin öfke nedenlerinin bir arada bulunduğu bir dönemdir.

**32. Aşağıdaki parçalardan hangisi “**Bir insan, doğuştan yeteneği düşük olduğu bir alanda başarılı olabilir mi?**” sorusuna cevap vermektedir?**

A) Zekâ, sahibini şımartan hoş bir aroma gibidir. Zekâsına güvenerek çalışmaya gerek duymadan ömrünü geçiren insanlar tanıyorum. Bu kişiler, kalıtsal özellikleri sayesinde bir alanda başarılı olmakla yetinirken çok daha başarılı olabilecekleri alanları gözden kaçırıyor.

B) Beynin kendini değiştirebilmesiyle ilgili çalışmalar, onun bir alana yoğunlaştığında başarılı olmasını sağlayan beceriler kazanabildiğini gösteriyor. Sporcuların zamanla kaslarını güçlendirmesi gibi beyin de yeni nöral bağlantılar kurarak kendini geliştirebiliyor.

C) Zekâ testleri aklın sihirli bir göstergesi olmaktan ziyade belli bir tür testi çözme becerisini ölçen araçlardır. Testte başarılı olan kişilerin yeteneklerinin yüksek olduğu değil, sorulara cevap verme konusunda diğerlerinden daha iyi eğitim aldığı söylenebilir.

D) Bireysel farklılıklar üzerine yapılan çalışmalar, daha önce göz önüne alınmamış olguların araştırılmasına öncülük ediyor. Hepimizin günlük hayatta “Babası ve annesi yetenekli, elbette yetenekli olacak çocuk!” demesi, bu araştırmalarla bilimsel olarak kanıtlanıyor.

E) Herkes kendi belleğini geliştirmeyi öğrenebilir ama her şeyi hatırlar diye bir kural yok. İnsan beyni kendinden beklenen davranışları yerine getirmeye odaklanır ama tersi de olabilir. Örneğin hatırlamak istediği bir olayı unuturken unutmak istediklerini hatırlayabilir.

**33.** **Gazeteci:** Denizin renginin mavi olduğunu söyleyen genç dostunuza niçin şiir yazmayı bırakmasını salık verdiniz?

**Şair:** Deniz mavi olduğu için.

**Gazeteci:** Aynı sözleri söyleyen bir ressam olsaydı yanıtınız yine aynı mı olacaktı?

**Şair:** Bir ressama denizin rengini sormazdım ki. Olsa olsa dalgaların sesini betimlemesini isterdim ondan.

**Aşağıdaki yargılardan hangisinin bu diyalogdaki şairin sanat anlayışıyla örtüştüğü söylenebilir?**

A) Bir eserin sanatsal bir nitelik taşıdığını anlamanın en kolay yolu, onun gerçekliği olduğu gibi yansıtabilmesinden geçer.

B) Bence sanatın amacı, sözcükler veya görsel tablolar aracılığıyla karşısındaki kişiyi duygusal bir ruh hâline taşıyabilmektir.

C) Sanatın işlevinin, ele aldığı gerçekliği bir başka düzleme taşıyarak onu dönüştürebilmesinde saklı olduğunu düşünüyorum.

D) Sanatın; işlediği herhangi bir gerçeklik veya nesneyi, onları kuşatan sınırlar içinde resmedebildiği ölçüde başarılı olacağına inanıyorum.

E) Şiir, resim veya sanatın diğer alanları, insani gerçeklik karşısında bir ayna olmayı başarabilirse asıl hedefine ulaşmış sayılır.

**34.** Sanatın önemli bir dalı olan sinema, kitle iletişim aracı olarak kültürün gelişmesine katkıda bulunurken insanları bilgilendirir, eğlendirir ve onların bakış açılarını geliştirir. Sinema; kendisinden önce var olan edebiyat, resim, müzik, tiyatro, heykel, dans gibi sanat dallarının hepsiyle iç içedir. Ancak sinema, en güçlü bağını edebiyatla kurar ve ortaya çıktığı andan beri edebiyattan beslenir.

**Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?**

A) Sinema, insanı eğlendirmede diğer sanat dallarından daha başarılı olmuştur.

B) Edebiyat, sinemaya diğer sanat dallarından daha fazla katkıda bulunmuştur.

C) Bireylerin bilgi edinmesinde sinema ve edebiyat temel iletişim aracı olmuştur.

D) Resim, heykel, tiyatro, dans gibi sanat dalları sinemanın temelini oluşturmuştur.

E) Edebî eser uyarlamaları, sinema kültürünün yaygınlaşmasını sağlamıştır.

**35-36. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.**

Bencillik sanıldığının aksine kişinin dilediği gibi yaşaması değil, başkalarından kendi istediği gibi yaşamalarını talep etmektir. Bencil insanlar, bıkmadan usanmadan kendi yaşam alanı içinde mutlak bir tip monotonluğu yaratmayı hedefler. Onlar aslında sürekli kendi doğruları, kabulleriyle kendileri için makul olan çıkarımlarla inşa ettikleri bir zindanda yaşarlar ve sizi de bir şekilde orada yaşamaya mecbur bırakmak isterler. Üstelik buna direnç gösterenleri yargılar, ötekileştirir ve onlara karşı olumsuz tutum geliştirirler. Daha da önemlisi bencil insanlar var olabilmek ve benliklerini tamamlamak için diğer insanların benliklerini tüketmeyi maharet sayarlar. Bu yüzden bencilliğin en önemli aracı sürekli başka insanların hayatlarına ilişmek, her fırsatta onlara müdahale etmektir; doğrusu senin bildiğin gibi değil, benim istediğim gibi olmalı diyebilmek için.

**35. Bu parçada "**zindanda yaşamak**" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kendi iç dünyasının sınırlarının farkında olmak

B) İnsanların kişisel alanlarını önemsemeden yaşamak

C) Kendini var ettiği dar alanda yaptırımlar uygulamak

D) Aşina veya yatkın olduğu sınırlar içinde kalmak

E) Kendine sunulan zorunlu alanda hayatını sürdürmek

**36. Bu parçadan hareketle bencil insanlarla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?**

A) İlişkilerinde diğer insanları gerçek kimliklerinden uzaklaştırarak onların kendilerine yaklaşmasını sağlarlar.

B) Tüm insanların aslında özünde bencil olduğu ve değişime direnç gösterebileceği fikrini savunurlar.

C) Kendi çıkarlarını gerçekleştirmeye odaklandıklarından toplumun beklentilerini karşılamakta zorlanırlar.

D) Hayata kendi pencerelerinden baktıklarından başkalarının dünyasında olup bitenleri fark etmezler.

E) Mutlak doğrunun varlığına inanmadıklarından kendi fikirlerinin doğruluğu konusunda ısrar etmezler.

**37-38. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.**

İnsan, duygusal bir varlıktır ama duygularını ifade edebilme konusunda yeterince başarılı değildir. Özellikle toplum içinde duygularını dile getirmenin bir zayıflık göstergesi olarak algılanması, bu durumun önemli bir nedenidir. Bu tür toplumsal kabullerden dolayı ne duygularımıza kulak vermeyi öğrenebiliriz ne de onları nasıl ifade edebileceğimizi. Üstelik duygularımızın sesini duymak yerine onları inkâr edip bastırmayı maharet olarak görürüz. Sevdiğimiz insanlara sevgimizi ifade edemeyişimizin nedeni de budur. En son ne zaman bir sevdiğinize olan duygularınızı dile getirdiniz? Şurası bir gerçek ki çoğumuz yaşadığımız olayların bizde bıraktığı duygusal izleri yok sayıp bildiğimiz, tamamen irademizden bağımsız olarak çocukluktan beri öğrendiğimiz belirli kalıplara göre tepkiler veririz. Oysa duyguları bastırmak onları yok etmez, onları yok saymak da sizi daha güçlü kılmaz. Geç kalmış sayılmazsınız, duygularınızı inkâr etmeyin, ifade edin. Onlar sizin duygularınız, bırakın konuşsunlar.

**37. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?**

A) Duyguları yadsımak, insanın kendi varlık amacını reddetmesi sonucunu doğurur.

B) Duygu dilinin öznelliği, duyguların toplumsal hayatın temeli olmasını engeller.

C) İnsanın duygusallık derecesi, yaşadığı toplumun kabullerinden bağımsızdır.

D) Duyguları gizleme eğilimi, farkında olmadan geliştirilen bir davranış biçimidir.

E) İnsan, hislerini içinde yaşayarak çevresindeki kişilerin dayatmalarından kurtulur.

**38. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi duygularımızı inkâr etmemizin nedenlerinden biri <u>değildir</u>?**

A) Akılcı davranış biçimlerinin daha doğru olduğuna dair inancımız

B) Karşımızdakine duygularımızı dile getirme konusundaki yetersizliğimiz

C) Alışık olduğumuz toplumsal değerlere göre hareket etme eğilimimiz

D) Duygularımıza göre hareket etmenin güçsüzlük olduğuna dair düşüncemiz

E) Kodlanmış davranış biçimlerinin dışına çıkmamaya yönelik tercihimiz

**39-40. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.**

Evrenin doğasıyla ilgili konuşmak, başlangıcı ve sonunun olup olmadığını tartışabilmek için kuramlara ihtiyacımız vardır. Kuramlar, evrenin sınırlı bir bölümünden hareketle gözlemlerimize dayanarak oluşturduğumuz kurallar dizisidir. Bana göre kuramlar birer varsayım olmaları bakımından değişkenlik gösterir, tamamen doğru olduklarını asla kanıtlayamazsınız. Kanıtlama amacıyla yaptığınız deneylerin sonuçları kuramla ne kadar uyumlu çıkarsa çıksın bir sonraki sonucun kuramla çelişmeyeceğinden emin olamazsınız. Ayrıca kuramın kestirimleriyle çelişen tek gözlemle bile kuramı çürütebilirsiniz. Yeni deneylerin tahminlerle uyuştuğu gözlemlendikçe kuram ayakta kaldığı için ona olan güvenimiz artar ancak kuramla çelişen yeni bir gözlem, o kuramı bir kenara atmamızı veya değiştirmemizi gerektirir.

**39. Bu parçada kuramla ilgili aşağıdakilerin hangisine <u>değinilmemiştir</u>?**

A) Hangi durumlarda gereksinim duyulduğuna

B) Gündelik yaşama nasıl yön verdiğine

C) Nasıl bir süreç sonunda ortaya çıktığına

D) Neden bir varsayım olarak görüldüğüne

E) Değiştirilmesini gerektirecek durumlara

**40. Aşağıdaki örneklerden hangisinin bu parçada anlatılanlara göre geçerliğini yitirmesi beklenir?**

A) Tüm evrenin dört ana unsur olan toprak, hava, ateş ve sudan oluştuğunu ileri süren Empedokles'in fikrinin geleceğe dair bir tahmin yapmak için kullanılamaması

B) Newton'ın cisimlerin kütlesel nicelikleriyle ilişkili kütle çekim yasasının karmaşık bir modele dayanması sebebiyle sınırlı sayıda çalışmada uygulanabilmesi

C) Aristoteles'in ağır bir cismin hafif olan cisimden daha hızlı düşmesi gerektiği fikrine karşın yapılan deneylerde farklı ağırlıktaki cisimlerin aynı hızda düştüğünün tespit edilmesi

D) Dünya'nın, Jüpiter'in yörüngesine yaklaştığı ve ondan uzaklaştığı zamanları gözlemleyerek kaydeden Roemer'in ışığın sonlu bir hızla gittiğini bilimsel bir dille kaydetmemesi

E) Boş uzayda uçsuz bucaksız pek çok galaksinin olduğunu keşfeden Hubble'ın gözlemlerini gerçekleştirirken dolaylı ölçüm yöntemlerini kullanmak zorunda kalması



**TÜRKÇE TESTİ BİTTİ.**
**SOSYAL BİLİMLER TESTİNE GEÇİNİZ.**

# 2021 TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

## YKS 1. OTURUM TEMEL YETERLİLİK TESTİ (TYT)

26-06-2021

TÜRKÇE TESTİ

1. B
2. C
3. D
4. A
5. E
6. A
7. B
8. C
9. D
10. D
11. E
12. D
13. E
14. A
15. D
16. D
17. C
18. B
19. C
20. D
21. B
22. E
23. D
24. E
25. E
26. A
27. E
28. B
29. C
30. B
31. A
32. B
33. C
34. B
35. D
36. A
37. D
38. A
39. B
40. C